

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ПОГОДЖЕНО Директор Державної установи «Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів МОЗ України» Т.І. Чернишенко 	ЗАТВЕРДЖУЮ Заступник Директора Департаменту кадрової політики, освіти, науки та запобігання корупції МОЗ України О.П. Волосовець
--	---

МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010102 “Сестринська справа”

Київ
2011

МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ

Укладачі:

М.Б. Шегедин — доктор мед. наук, професор, заслужений лікар України, директор Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського;

С.Д. Орібко — заступник директора з навчально-виробничої роботи Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського, Заслужений лікар України;

М.П. Середа — викладач вищої кваліфікаційної категорії Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського;

Н.Т. Поцюрко — викладач I кваліфікаційної категорії Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського;

І.С. Смачило — заслужений працівник народної освіти України, заступник директора з науково-методичної роботи Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні предметної (циклової) методичної комісії з педіатричних і клінічних дисциплін Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського 3 червня 2011 р., протокол № 14.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні опорної циклової комісії з дисциплін педіатричного профілю.

Рецензенти:

Г.С. Чайковська — канд. мед. наук, старший науковий співробітник, педіатр-імунолог, завідувач відділення Інституту спадкової патології АМН України;

Л.С. Леськів — викладач вищої кваліфікаційної категорії Бориславського медичного коледжу;

О.С. Стасишин — викладач-методист, викладач вищої категорії Івано-Франківського базового медичного коледжу, голова опорної циклової комісії терапевтичного профілю та інфекційних хвороб МОЗ України;

Р.І. Кухтяк — викладач вищої категорії, викладач педіатрії Івано-Франківського базового медичного коледжу.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму з дисципліни “Медсестринство в педіатрії” для вищих медичних навчальних закладів України І—ІІІ рівнів акредитації складено для спеціальності 5.12010102 “Сестринська справа” напряму підготовки 1201 “Медицина” відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) і освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців, затверджених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерством охорони здоров’я України 2011 р.

За навчальним планом медсестринство в педіатрії вивчається на другому та третьому роках навчання. На нього передбачено 378 год, з них лекцій — 48, навчальної практики — 202, самостійної позааудиторної роботи — 128 год.

Вивчення дисципліни “Медсестринство в педіатрії” має важливе значення для майбутніх медичних сестер, які, працюючи самостійно, повинні вміти надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати складні медичні маніпуляції з діагностичною і лікувальною метою, проводити лікувально-профілактичні заходи тощо.

Головну роль у медсестринському процесі відіграє медична сестра, яка в межах своєї компетенції надає медичні та медсестринські послуги, що спрямовані на стабілізацію і зміцнення здоров’я пацієнта, запобігання захворюванням. Вона працює в тісному контакті з пацієнтом для задоволення його потреб, вирішення дійсних і супутніх проблем, пов’язаних із захворюванням.

Метою дисципліни є здійснення медсестринського процесу під час дитячих захворювань, що представлено у наступній послідовності:

1. Визначення захворювання.
2. Етіологія.
3. Класифікація за клінічними проявами, перебігом, стадіями, активністю патологічного процесу, ускладненнями тощо, що необхідно для загальної орієнтації медсестри.
4. Етапи медсестринського процесу:

I — медсестринське обстеження (скарги пацієнта, анамнестичні дані, об’єктивно);

II — медсестринська діагностика (перераховані медсестринські діагнози — ознаки захворювання, на які медична сестра може впливати, надавати допомогу пацієнтові в межах своєї компетенції);

III — планування медсестринських втручань за схемою:

— підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;

- підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження;
- спостереження за пацієнтом і вирішення його дійсних проблем;
- виконання призначень лікаря;
- вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.

IV — реалізація плану медсестринських втручань, в якому розшифровуються всі пункти III етапу.

V — оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція.

5. Профілактика захворювань: первинна та вторинна.

Медсестринство в педіатрії, як навчальна дисципліна:

— ґрунтується на вивченні студентами таких дисциплін: “Анатомія

людини”, “Фізіологія”, “Мікробіологія”, “Фармакологія та медична рецептура”, “Основи медсестринства”, “Основи психології та міжособове спілкування”, “Основи профілактичної дисципліни”;

— інтегрується з такими дисциплінами: “Медсестринство у внутрішній медицині”, “Медсестринство у хірургії”, “Медсестринство в акушерстві”, “Медсестринство в онкології”, “Медсестринство в дерматовенерології”, “Медсестринство в сімейній медицині”, “Медсестринство в інфектології” тощо.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- навчальна практика;
- самостійна позааудиторна (індивідуальна) робота студентів.

Предметна (циклова) комісія має право вносити зміни до навчальної програми (15 %) залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямів наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але відповідно до вимог кінцевих цілей ОКХ і ОПП за фахом підготовки та навчальним планом.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- роль і завдання медсестри в лікувально-діагностичному процесі, профілактиці захворювань;
- методи пропаганди здорового способу життя;
- анатомо-фізіологічні особливості новонародженої доношеної та недоношеної дитини;
- анатомо-фізіологічні особливості органів і систем дитини;
- фізичний і нервово-психічний розвиток дитини;
- вигодовування грудної дитини та харчування дітей старшого віку;
- етіологію, симптоматику, обстеження, принципи лікування та профілактичні заходи під час захворювання різних органів і систем;
- етіологію, епідеміологію, симптоматику, обстеження, принципи лікування, протиепідеміологічні та профілактичні заходи під час інфекційних захворювань;
- етіологію, симптоматику, лікування загрозливих для життя станів, організацію та надання при них долікарської медичної допомоги;
- основні положення чинних наказів МОЗ України;
- правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Студенти повинні вміти:

- оцінити стан дитини;
- проводити антропометрію (визначати масу дитини, вимірювати ріст, окружність грудної клітки, голови);
- розрахувати масу та ріст дитини залежно від віку;
- здійснювати догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- обробляти шкіру за наявності попірлостей, висипань, екземи; слизову оболонку ротової порожнини в разі стоматиту;
- проводити ранковий туалет новонародженої дитини;

- проводити туалет пуповинного залишку та пупкової ранки;
- проводити гігієнічну й лікувальну ванни;
- сповивати дитину перших місяців життя;
- приготувати суміші для годування грудної дитини та годувати її з пляшечки, з ложечки, через зонд;
- вводити підгодовування і догодовування;
- готувати каші, овочеві пюре, сир, сік;
- складати схеми годування дітей першого року життя та меню для дітей старшого віку і вести харчовий щоденник;
- організувати водно-чайну дієту;
- оцінювати та реєструвати випорожнення;
- розрахувати дози холекальциферолу (вітаміну D3) для лікування та профілактики рахіту;
- промивати шлунок дітям раннього віку;
- володіти навичками взяття калу для копрологічного та бактеріологічного дослідження;
- робити очисну й лікувальну клізму дитині раннього віку;
- підрахувати частоту дихальних рухів, пульс та вимірювати артеріальний тиск дітям різного віку;
- здійснювати догляд за дитиною під час блювання;
- проводити активну імунізацію (вводити вакцини);
- виконувати діагностичну пробу Манту;
- вимірювати температуру тіла та зробити її графічний запис;
- закрапувати краплі в очі, ніс, вуха;
- користуватися грілкою, міхуром з льодом;
- проводити оксигенотерапію різними методами;
- проводити інгаляції;
- відсмоктувати слиз з ротової порожнини та верхніх дихальних шляхів;
- проводити шлункове та дуоденальне зондування;
- володіти навичками взяття крові для біохімічного дослідження;
- накладати зігрівальний компрес, гірчичники;
- володіти навичками взяття сечі для загального аналізу, добової сечі — для визначення вмісту глюкози, дослідження за методикою Нечипоренка, Зимницького, бактеріологічного дослідження;
- проводити взяття мазків з носа та зіва на наявність збудників дифтерії, кашлюку, менінгіту тощо;
- проводити взяття харкотиння для запобігання загального аналізу, бактеріологічного дослідження;
- готувати дезінфекційні розчини;
- допомагати під час введення протидифтерійної сироватки;
- вводити інсулін;
- здійснювати підготовку пацієнта до діагностичних процедур: спинномозкової, стернальної, плевральної пункції тощо;
- роздавати медикаменти;
- виконувати маніпуляції: внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньо-м'язові, внутрішньовенні;
- надавати невідкладну допомогу під час харчового отруєння, кровотечі, гострої дихальної, серцевої, судинної недостатності, стенозуючого ларинготрахеїту, астматичного стану, гіпертермічного та судомного синдрому, анафілактичного шоку, гіпо- і гіперглікемічної коми тощо

- згідно протоколів лікування;
- володіти правилами техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Студенти мають бути поінформовані про:

- режим дитячих закладів (дошкільних і шкіл);
- патогенез захворювань;
- сучасні лабораторні та інструментальні методи діагностики;
- моральну та юридичну відповідальність за проведену роботу, збереження професійної таємниці;
- екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, країни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Теми	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
	Розділ 1. Здорова дитина				
1	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем	10	2	8	
2	Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею	6	2	4	
3	Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею	6	2	4	
4	Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших одnorічного віку	10	2	8	
	Розділ 2. Хвороби дітей раннього віку				
5	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування	14	2	12	
6	Хвороби новонароджених пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених	6	2	4	
7	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції	14	2	12	
8	Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення	10	2	8	
	Розділ 3. Захворювання внутрішніх органів				
9	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози	10	2	8	
10	Захворювання органів дихання	10	2	8	
11	Захворювання сечової системи	10	2	8	
12	Підсумкова практика студентів	34		34	
13	Захворювання серцево-судинної системи	14	2	12	
14	Захворювання системи крові	12	4	8	
15	Захворювання ендокринної системи	10	2	8	
	Розділ 4. Інфекційні хвороби				
16	Туберкульоз у дітей	10	2	8	
17	Дифтерія. Менінгококова інфекція	10	2	8	
18	Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція	6	2	4	
19	Кір. Краснуха	6	2	4	
20	Вітряна віспа. Скарлатина.	6	2	4	
21	Паротитна інфекція	6	2	4	
22	Кишкові інфекції	10	2	8	
23	Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД	14	2	12	
24	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі.	6	2	4	

	Охорона праці в галузі				
	Самостійна робота	128			128
	Усього	378	48	202	128

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Основні етапи розвитку педіатрії. Складання етапів розвитку педіатрії	2
2	Нервово-психічний розвиток дитини віком до і після року. Оцінювання нервово-психічного розвитку	2
3	Патронаж новонародженої дитини. Відпрацювання елементів догляду за нею	3
4	Спостереження за недоношеними дітьми на дільниці. Відпрацювання навичок догляду за ними	3
5	Фізичне виховання та загартовування дітей. Методика проведення масажу та гімнастики, заходи, спрямовані на загартовування дітей раннього віку	3
6	Умовний поділ дитячого віку за гематологічними показниками: новонароджені, діти грудного і старшого віку. Складання диференціальної таблиці для різних вікових груп	2
7	Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей раннього віку. Медсестринське обстеження даної системи	2
8	Медична апаратура. Правила роботи (кувез, електровідсмоктувач, апарат штучної вентиляції легень тощо)	2
9	Санітарно-освітня робота медсестри з питань пропагування природного вигодовування. Оформлення санбюлетеня	3
10	Харчування майбутньої мами. Складання меню	2
11	Харчування дітей старших однорічного віку. Повноцінність та раціональність харчування. Складання меню-розкладки в дитячих дошкільних закладах	3
12	Вплив генетично модифікованих продуктів на стан здоров'я підростаючого покоління. Опрацювання медичної літератури	2
13	Проблеми інфекцій у сучасній неонатології з позиції доказової медицини. Опрацювання медичної літератури, елементів діагностики та догляду за дитиною	3
14	Спадкові та хромосомні захворювання. Відпрацювання практичних навичок обстеження дітей з цією патологією	2
15	Вікові особливості обміну у дітей. Складання порівняльних таблиць для різних вікових груп	2
16	Дисбактеріоз: своєчасно про актуальне. Опрацювання медичної літератури, відпрацювання елементів догляду за дитиною з цією патологією	2
17	Пілороспазм і пілоростеноз. Медсестринський процес у разі цієї патології. Відпрацювання практичних навичок обстеження та догляду за такими дітьми	2
18	Проблема тонзиліту в педіатричній практиці. Медсестринський процес. Відпрацювання практичних навичок	2
19	Хронічна пневмонія. Медсестринський процес. Відпрацювання методики діагностики та догляду за дитиною	2
20	Муковісцидоз. Сучасні підходи до діагностики, лікування, медико-соціальної реабілітації. Опрацювання медичної літератури, медсестринський процес за такої патології	3
21	Гостра ниркова недостатність. Невідкладна допомога. Відпрацювання практичних навичок	2
22	Мистецтво спілкування медсестри з пацієнтами та їх батьками. Психологічна підготовка дитини до проведення певних обстежень, дотримання правил етики та деонтології	2
23	Проведення бесіди з батьками про профілактику гіповітамінозів. Складання тез бесіди	1
24	Водорозчинні та жиророзчинні вітаміни, їх вплив на організм дитини. Створення ситуаційних задач та їх розв'язання	2
25	Гельмінтози, їх негативний вплив на організм дитини. Оформлення санбюлетеня	3
26	Особливості медсестринської опіки над дітьми з ознаками серцевої недостатності. Відпрацювання практичних навичок цієї патології	3
27	Вегето-судинна дисфункція (ВСД), медсестринський процес. Складання алгоритмів обстеження дитини при цій патології та відпрацювання практичних навичок догляду	3
28	Ювенільний ревматоїдний артрит. Дійсні та супутні проблеми пацієнта.	3

	Відпрацювання навичок вирішення таких проблем	
29	Спадкові гіпо- і апластичні анемії. Медсестринський процес при цій патології. Відпрацювання практичних навичок	3
30	Деонтологічні аспекти медсестри гематологічного відділення. Виконання практичних навичок міжособового спілкування, психологічна підготовка дитини, дотримання правил етики та деонтології	2
31	Переливання крові, сучасні погляди. Алгоритми виконання цієї маніпуляції та суворе дотримання правил асептики та антисептики	3
32	Захворювання щитоподібної залози. Гіпотиреоз природжений і набутий. Проблеми. Розпізнавання гіпотиреозу в перші місяці життя дитини. Відпрацювання навичок вирішення таких проблем і догляду за дитиною	3
33	Захворювання статевих залоз. Передчасне статеве дозрівання. Складання алгоритмів обстеження та догляду за дітьми згідно з протоколами лікування	3
34	Ожиріння — основні форми. Дійсні та супутні проблеми. Відпрацювання навичок обстеження та реалізація медсестринських втручань	3
35	Загальна характеристика інфекційної хвороби — її періоди. Опрацювання сучасної літератури	2
36	Історія розвитку туберкульозу	2
37	Коротка характеристика позалегеневого туберкульозу. Виконання алгоритмів практичних навичок щодо дотримання особистої гігієни, ранньої діагностики цієї патології, догляду за дітьми	3
38	Сальмонельоз. Медсестринський процес. Обстеження, діагностика, планування та відпрацювання медсестринських втручань	3
39	Профілактика кишкових інфекцій. Виконання практичних навичок щодо профілактики цієї патології	2
40	Особливості роботи медсестри в кабінеті інфекційних захворювань. Послідовність дій медичного працівника під час виконання процедур, маніпуляцій, враховуючи нові накази, інструкції МОЗ України	3
41	Рідкісні клінічні форми дифтерії: дифтерія очей, вуха, носа, зовнішніх статевих органів, шкіри. Відпрацювання практичних навичок догляду за патології	3
42	Регідратаційна терапія дітей з гострими кишковими інфекціями. Опрацювання методики розрахунку та проведення такої терапії	3
43	Опрацювання наказів МОЗ України щодо профілактики інфекційних захворювань у дітей	3
44	Краснуха і вагітність. Складання тез бесіди щодо профілактики захворювання	2
45	Диференціальна діагностика елементів висипань характерних для повітряно-краплинних інфекцій. Складання порівняльної таблиці	2
46	Сучасні погляди на вакцинацію. Показання та протипоказання. Виконання щеплень	3
47	Народні методи профілактики гострих респіраторних вірусних інфекцій. Відпрацювання практичних навичок приготування відварів, настоянок	3
48	Нейротоксикоз. Медсестринський процес. Відпрацювання практичних навичок щодо догляду та лікування	3
49	Термін ізоляції та карантину пацієнтів з інфекційними хворобами. Складання порівняльної таблиці	2
50	Порівняльні епідеміологічні характеристики інфекційних хвороб. Алгоритми виконання практичних навичок	3
51	Феномен “вигорання” або емоційного виснаження в медичних працівників. Профілактика. Міжособове спілкування, психологічна підготовка медичного персоналу	3
	Усього	128

ЗМІСТ

Розділ 1. Здорова дитина

Тема 1. Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем

ЛЕКЦІЯ

Педіатрія — наука про здорову та хвору дитину. Основні етапи розвитку педіатрії. Видатні вчені — засновники педіатрії. Внесок українських вчених у розвиток педіатрії (С.Х. Хотовицький, О.М. Хохол, В.Г. Балабан, І.М. Руднев, А.А. Кисіль, С.І. Ігнатов, П.М. Гудзенко, О.М. Лук'янова, П.С. Мошнич, В.М. Сидельников).

Основні закони, спрямовані на поліпшення охорони здоров'я матері та дитини. Система організації медичної допомоги дитині. Дитячі лікувально-профілактичні та навчально-виховні заклади. Роль медсестри в організації профілактичної та лікувальної допомоги дітям. Диспансеризація дитячого населення. Групи здоров'я. Основні положення чинних наказів у педіатричній службі.

Етика, деонтологія та професійний рівень медичної сестри.

Періоди дитячого віку, характеристика.

Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи й органів чуття. Формування умовних рефлексів. Спинний мозок.

Шкіра, анатомічні та функціональні особливості.

Температура тіла. Особливості терморегуляції у дітей.

Анатомо-фізіологічні особливості кісткової та м'язової систем. Закономірності росту дитячого організму. Медсестринська діагностика фізичного та нервово-психічного розвитку дітей різного віку. Значення режиму виховання та догляду для гармонійного розвитку психічної і моторної діяльності дитини.

Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання у дитячому віці.

Кровообіг плода та новонародженого. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи у дитячому віці. Медсестринське спостереження за частотою скорочень серця у дітей різного віку.

Внутрішньоутробне кровотворення. Кровотворення новонародженої дитини. Кількісні та якісні зміни крові в процесі росту і розвитку дітей. Особливості гемограми у дітей різних вікових груп.

Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Бактеріальна флора кишок, фізіологічне значення.

Водний обмін. Потреба у воді залежно від віку. Всмоктування та виділення води. Електролітний обмін. Нерозривний зв'язок з водним обміном. Кислотно-основний стан крові, показники у здорових дітей.

Білковий обмін. Білки — пластичний матеріал для росту і розвитку. Позитивний азотний баланс у дітей. Потреба у білках залежно від віку. Співвідношення між білками, жирами, вуглеводами на першому році життя.

Вуглеводний обмін. Використання вуглеводів для продукування тепла й роботи. Потреба у вуглеводах відповідно до віку.

Жировий обмін. Жири як основне джерело енергії. Біологічна цінність жирів. Потреба у жирах залежно від віку.

Вітамінний обмін. Норми добової потреби у вітамінах відповідно до

віку.

Імунна система як контроль за генетичною стабільністю внутрішнього середовища організму. Неспецифічні складові частини захисту. Система моноклеарних фагоцитів. Комплемент. Інтерферон. Специфічні імунологічні реакції клітинного (Т-лімфоцити) і гуморального (В-лімфоцити) імунітету. Імуноглобуліни. Уявлення про імунодефіцит.

Лімфокапілярні та лімфатичні судини, функції. Лімфатичні вузли, функції.

Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи. Зв'язок гормонів з процесами росту й розвитку дитини.

Анатомо-фізіологічні особливості сечової системи. Міхурно-сечовий рефлекс. Створення умовного рефлексу на виділення сечі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проведення I етапу медсестринського процесу: скарги, анамнез здорової та хворої дитини (генеалогічний, біологічний, соціальний), значення його для діагнозу. Збирання анамнезу у батьків: анамнез захворювання, життя, епідеміологічний, імунологічний, алергологічний тощо. Схема розпитування. Оцінювання умов життя, виховання, спадковості, перебігу перенесених захворювань.

Медсестринське обстеження: огляд, антропометрія, пальпація, перкусія. Соматоскопія (огляд): загальне оцінювання поведінки, положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя, стан свідомості, нервово-психічний розвиток і його відповідність вікові; дослідження шкіри та підшкірної основи, огляд і пальпація периферичних лімфовузлів, голови, хребта, грудної клітки, кінцівок, суглобів. Антропометрія: зважування, вимірювання зросту, окружності голови, грудної клітки, живота. Пальпація, перкусія під час обстеження органів дихання, кровообігу, травлення, сечових органів та ендокринної системи. Підготовка до інструментальних (рентгенологічних, комп'ютерної томографії, ендоскопічних, УЗД тощо) та функціональних методів дослідження органів і систем. Оцінювання результатів досліджень. Критерії оцінювання стану дитини (задовільний, середньої тяжкості, тяжкий). Особливості написання історії розвитку дитини як науково-медичний та юридичний документ.

Організація роботи дитячого дошкільного закладу. Медсестринське обстеження дітей різних вікових груп. Оцінювання обстеження шкіри, вимірювання температури тіла, графічний запис. Переодягання як елемент загартовування — тренування рецепторів шкіри та слизових оболонок, вегетативного апарату й систем теплопродукції до впливу холоду. Підбір іграшок для дітей різного віку.

Режим дня, підготовка дітей та участь у годуванні.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, професійної безпеки, протиепідемічного режиму під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо.

Практичні навички:

- вимірювання температури тіла та її графічне зображення;
- проведення обстеження: огляд, пальпація, перкусія;
- підрахунок частоти дихальних рухів, пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;

- взяття сечі у дітей раннього віку на дослідження;
- взяття калу на наявність яєць гельмінтів, копрологію, бактеріологічне дослідження;
- оцінювання результатів лабораторних досліджень: норма, патологія;
- підготовка дітей до функціональних та інструментальних методів обстеження;
- медсестринське обстеження та оцінювання стану органів та систем;
- проведення антропометрії;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- складання схем режиму для дітей різних вікових груп;
- одягання та переодягання дітей;
- оволодіння методикою загартовування дітей;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в ЛПЗ.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею

ЛЕКЦІЯ

Плід і його розвиток. Шкідливий вплив різних чинників на внутрішньо-утробний розвиток плода. Основні групи захворювань, які виникають під час внутрішньоутробного розвитку плода.

Характеристика доношеної новонародженої дитини. Медсестринське обстеження. Оцінювання за шкалою Апгар. Показники фізичного розвитку. Поняття про зрілість. Тривалість неонатального періоду.

Медсестринське обстеження при фізіологічних станах новонароджених: фізіологічна втрата маси тіла, фізіологічна жовтяниця, фізіологічна еритема, токсична еритема, транзиторна гарячка, статеві кризи, сечокислий інфаркт нирок, транзиторний дисбактеріоз і транзиторний катар кишок.

Організація середовища й догляду за новонародженою дитиною згідно з чинними наказами МОЗ України.

Вигодовування новонароджених: спосіб годування, частота, одноразова кількість молока.

Перший патронаж новонародженої дитини. Догляд за немовлям у домашніх умовах.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Перший туалет новонародженої дитини. Медсестринське обстеження: визначення маси, зросту, вимірювання окружності голови, грудної клітки. Оцінювання стану за шкалою Апгар. Відпрацювання елементів першого туалету новонародженої дитини за діючим наказом. Заповнення документації. Методика одягання немовлят. Вигодовування новонароджених.

Ознайомлення з дитячим відділенням пологового будинку. Обладнання палат. Санітарно-гігієнічний режим.

Медсестринське обстеження: стан шкіри, підшкірної основи, залишку пуповини, пупкової ранки, фізіологічних станів.

Годування новонароджених. Вакцинація.

Дотримання охорони праці, протиепідемічного режиму, правил професійної безпеки під час проведення вакцинації.

Правила виписування з пологового будинку.
Проведення першого патронажу новонародженої дитини.

Практичні навички:

- проведення першого туалету новонароджених;
- скринінгові обстеження новонароджених;
- оформлення медичної документації;
- проведення антропометрії;
- вимірювання температури тіла;
- проведення ранкового туалету новонароджених;
- проведення профілактичних щеплень у пологовому будинку;
- туалет залишку пуповини та пупкової ранки (за потреби);
- розрахунок разової та добової кількості молока;
- одягання та сповивання новонароджених;
- проведення гігієнічної ванни;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом;
- дотримання охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, правил техніки безпеки, професійної безпеки під час проведення вакцинації.

Тема 3. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею

ЛЕКЦІЯ

Визначення недоношеності та її причини. Медсестринське обстеження: зовнішні ознаки, функціональна незрілість, особливості органів та систем.

Особливості фізичного та психомоторного розвитку. Збільшення маси тіла та зросту залежно від її маси дитини на час народження.

Особливості перебігу фізіологічних станів. Організація медичного обслуговування та принципи виходжування недоношених дітей згідно з чинними наказами МОЗ України. Профілактика вторинної асфіксії. Вигодовування недоношених.

Основні принципи диспансеризації недоношених дітей.

Догляд за недоношеною дитиною в домашніх умовах.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з відділенням виходжування недоношених новонароджених. Санітарно-гігієнічний режим відділення.

Медсестринське обстеження недоношених дітей. Оцінювання стану. Догляд за недоношеною дитиною. Зігрівання. Годування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки у відділенні виходжування новонароджених. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- проведення першого туалету недоношеної дитини;
- вимірювання температури тіла;

- проведення ранкового туалету недоношеної новонародженої дитини;
- туалет залишку пуповини та пупкової ранки (за потреби);
- розрахунок разової та добової кількості молока;
- проведення гігієнічної ванни;
- методика зігрівання недоношених;
- оброблення кувеза;
- годування з чашки, через зонд;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки у відділенні виходжування новонароджених. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 4. Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку

ЛЕКЦІЯ

Основні принципи вигодовування дітей раннього віку. Види вигодовування. Характеристика природного вигодовування. Лактація. Хімічний склад молока в різні терміни лактації. Значення молозива для годування новонародженої дитини. Характеристика материнського молока, його переваги.

Методика та правила прикладання дитини до груді. Визначення добової кількості їжі дітям, методи розрахунку. Введення підгодовування і харчових доповнень. Протипоказання та утруднення під час грудного вигодовування. Дієта і режим жінки-годувальниці. Гіпогалактія, профілактика та лікування.

Штучне вигодовування, характеристика. Показання для переведення дитини на штучне вигодовування.

Змішане вигодовування, характеристика. Показання до змішаного вигодовування.

Харчування дітей після року.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Визначення добової кількості їжі різними методами та частоти годувань на добу. Розрахування основних харчових інгредієнтів та енергетичної цінності основних продуктів харчування для дітей різного віку, які перебувають на грудному, змішаному та штучному вигодовуванні. Складання схем різних видів вигодовування дітей віком до одного року. Проведення контрольного зважування. Техніка годування грудьми, з ложечки, чашки. Зберігання молочних сумішей. Складання схем годування.

Ознайомлення з харчоблоком у дитячому стаціонарі та дотримання правил професійної безпеки, охорони праці під час роботи з електронагрівальними приладами.

Проведення медичною сестрою санітарно-освітньої роботи з питань раціонального харчування.

Практичні навички:

- проведення контрольного зважування;
- складання меню-розкладки;
- складання схем годування дітей першого року життя;

- приготування страв для підгодовування;
- методика введення підгодовування та догодовування;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці під час роботи з електронагрівальними приладами.

Розділ 2. Хвороби дітей раннього віку

Тема 5. Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування

ЛЕКЦІЯ

Захворюваність та смертність новонароджених. Основні причини. Роль медичної сестри в профілактиці захворювань новонароджених.

Захворювання шкіри та пупкової ранки. Медсестринський процес у разі попріlostей, везикулопустульозу, пухирчатки новонароджених, омфаліту, сепсису:

- медсестринське обстеження (скарги, анамнез, об'єктивне обстеження);
- виявлення дійсних проблем пацієнта;
- установлення медсестринських діагнозів;
- планування медсестринських втручань та реалізація їх;
- оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція;
- профілактика захворювань.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Структура дитячої поліклініки, обов'язки медичної сестри. Участь у прийомі дітей дільничним педіатром та медичною сестрою. Документація медичної сестри педіатричної дільниці. Відпрацювання основних прийомів масажу, пасивної гімнастики. Проведення дородового патронажу вагітних. Проведення патронажу дітей раннього віку.

Структура дитячих стаціонарів. Вивчення обов'язків медичної сестри різних функціональних підрозділів та правил особистої безпеки. Ознайомлення та вивчення документації дитячих стаціонарів. Реалізація медсестринського процесу в стаціонарі.

Робота в приймальному відділенні, на медсестринських постах.

Виконання медсестринського процесу в разі гнійно-запальних захворювань шкіри, сепсису. Виявлення дійсних проблем пацієнта та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі, калу, гнійних виділень тощо).

Оволодіння навичками догляду за пацієнтом при гарячці, інтоксикації, блюванні, проносі, метеоризмі, зниженому апетиті, омфаліті тощо. Виконання лікарських призначень. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження тощо.

Практичні навички:

- заповнення історії розвитку дитини;

- проведення антропометрії;
- заповнення карти профілактичних щеплень (форма № 63, форма № 112);
- оволодіння методикою масажу;
- оволодіння методикою загартовування дітей;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- заповнення медичної карти стаціонарного хворого;
- вимірювання температури тіла та її графічне зображення;
- підготовка дітей до функціональних та інструментальних методів обстеження;
- проведення гігієнічної та лікувальної ванни;
- оброблення пупкової ранки при омфаліті;
- проведення очисної та лікувальної клізми;
- постановка газовідвідної трубки;
- закапування крапель в очі, ніс, вухо;
- виконання усіх видів ін'єкцій;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біо-матеріалом.

Тема 6. Хвороби новонароджених, пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених

ЛЕКЦІЯ

Пологові травми. Гемолітична хвороба новонароджених. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при пологових травмах, гемолітичній хворобі новонароджених. Профілактика ушкоджень під час пологів.

Поняття про природжені вади розвитку та спадкові захворювання новонароджених.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при пологових травмах, гемолітичній хворобі. Виявлення дійсних проблем пацієнта та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація.

Виконання лікарських призначень. Профілактика ушкоджень під час пологів. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів;
- годування дитини з ложечки, чашечки, через зонд;
- підготовка та застосування міхура з льодом;
- проведення штучної вентиляції легень, закритого масажу серця;
- допомога під час судом;

- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 7. Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції

ЛЕКЦІЯ

Рахіт. Гіпокальціємічний синдром. Гіпервітаміноз. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес у разі рахіту, гіпокальціємічного синдрому, гіпервітамінозу: медсестринське обстеження, виявлення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція.

Надання невідкладної допомоги під час ларингоспазму та еклампсії відповідно до протоколів лікування.

Диспансерний нагляд. Неспецифічна й специфічна профілактика рахіту.

Аномалії конституції. Визначення, етіологія, класифікація за клінічними формами. Медсестринський процес при екскудативно-катаральному, лімфатико-гіпопластичному, нервово-артритичному діатезі. Профілактика. Диспансерний облік. Особливості імунізації. Надання невідкладної допомоги при гострих алергійних станах у дітей (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок) відповідно до протоколів лікування.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при рахіті, гіпокальціємічному синдромі, гіпервітамінозі, при екскудативно-катаральному, лімфатико-гіпопластичному, нервово-артритичному діатезі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його наявних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі тощо). Оволодіння навичками догляду за пацієнтом зі зниженим апетитом, пітливістю, збудженням, судомами, диспепсичними явищами тощо. Виконання лікарських призначень. Специфічна та неспецифічна профілактика.

Особливості імунізації. Ознайомлення з роботою алергологічного кабінету та принципами диспансерного обліку дітей з алергійними діатезами. Специфіка роботи медичної сестри в алергологічному відділенні.

Заходи і засоби особистої безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- виявлення симптомів рахіту;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- проведення лікувальної ванни;
- обстеження кістково-м'язової системи;

- проведення профілактики рахіту вітаміном D;
- проведення масажу та гімнастики;
- надання допомоги під час ларингоспазму та еклампсії відповідно до протоколів лікування;
- робота у фізіотерапевтичному кабінеті;
- вимірювання температури тіла, графічний запис;
- ведення харчового щоденника;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- надання невідкладної допомоги під час гострих алергійних станів (анафілактичного шоку, кропив'янки, набряку Квінке тощо) відповідно до протоколів лікування;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду, запобіганню повторних випадків алергії;
- заходи і засоби особистої безпеки медичні сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Тема 8. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення

ЛЕКЦІЯ

Гострі розлади травлення. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при функціональних розладах травлення: медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика гострих розладів травлення.

Пілороспазм і пілоростеноз. Медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань, їх реалізація.

Гіпотрофія. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при гіпотрофії: визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Профілактика. Уявлення про паратрофію. Роль медичної сестри у профілактиці дистрофії.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при гострих розладах травлення: функціональних розладах травлення та хронічних порушеннях живлення: гіпотрофії, паратрофії, дистрофії. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Дотримання правил охорони праці, професійної безпеки.

Практичні навички:

- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- надання невідкладної допомоги при синдромі токсикозу з ексикозом;
- визначення ступеня гіпотрофії;

- розрахунок кількості рідини залежно від віку та ступеня ексикозу;
- промивання шлунка;
- методика оральної регістрації;
- застосування очисної, лікувальної клізми, газовідвідної трубки;
- догляд за дитиною під час блювання;
- реєстрація й оцінювання випорожнень;
- взяття калу на копрологію, бактеріологічне дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових та внутрішньовенних ін'єкцій;
- дотримання правил охорони праці, професійної безпеки.

Розділ 3. Захворювання внутрішніх органів

Тема 9. Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози

ЛЕКЦІЯ

Стоматит. Гастрит. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Дуоденіт. Холецистохолангіт та дисфункція жовчовивідних шляхів. Ентероколіт. Коліт. Гельмінтози. Визначення, етіологія, роль *Helicobacter pylori*. Медсестринський процес при цій патології. Медсестринське обстеження, медсестринські діагнози, планування медсестринських втручань: взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Особливості догляду за пацієнтом, принципи дієтотерапії та лікування.

Роль медичної сестри в профілактиці захворювань. Проведення санітарно-гігієнічних заходів у дитячих установах. Санітарно-освітня робота серед батьків, дітей дошкільного та шкільного віку.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при захворюванні органів травного каналу, гельмінтозах. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнтів та взяття шлункового і дуоденального вмісту, калу — на наявність яєць гельмінтів та копрологічне дослідження тощо; підготовки пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, ендоскопічного, УЗД). Виконання лікарських призначень. Профілактика захворювань. Специфіка роботи медсестри в гастроентерологічному відділенні. Роль медсестри в дотриманні правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Практичні навички:

- промивання шлунка дітям різного віку;
- проведення РН-метрії та дуоденального зондування;
- надання невідкладної допомоги під час харчового отруєння;
- оброблення слизової оболонки ротової порожнини в разі стоматиту;
- взяття калу на копрологічне дослідження та виявлення яєць гельмінтів;

- проведення очисної та лікувальної клізми;
- вимірювання температури тіла, графічний запис;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Тема 10. Захворювання органів дихання

ЛЕКЦІЯ

Риніт, отит, фарингіт, трахеїт, ларингіт, стенозуючий ларинготрахеїт, тонзиліт, бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при захворюваннях органів дихання: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація під час спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Особливості імунізації. Санаторно-курортне лікування. Роль медсестри в проведенні санітарно-освітньої роботи серед населення та особливо серед сімей з обтяженою спадковістю. Диспансерний нагляд.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при захворюваннях органів дихання: риніті, отиті, фарингіті, трахеїті, ларингіті, стенозуючому ларинготрахеїті, тонзиліті, бронхіті, пневмонії, бронхіальній астмі. Оцінювання стану пацієнта на основі медсестринського обстеження. Додаткові методи обстеження пацієнтів з легеневою патологією: лабораторні — підготовка пацієнта та взяття харкотиння на бактеріологічне дослідження; інструментальні — рентгенологічні, ендоскопічні. Надання невідкладної долікарської допомоги в разі гострих станів (задишки, ядухи, гіпертермії) відповідно до протоколів лікування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти дихальних рухів, пульсу;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- закапування крапель у ніс, вуха;
- взяття слизу із зів'язи та носа для бактеріологічного дослідження;
- взяття харкотиння на клінічне, бактеріологічне дослідження;
- накладання зігрівального компресу на вухо;
- очищення дихальних шляхів;
- проведення інгаляцій;
- накладання гірчичників, гірчичних обгортань на грудну клітку;
- розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи

безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 11. Захворювання сечової системи

ЛЕКЦІЯ

Основні симптоми та синдроми захворювань нирок і сечових шляхів. Методи діагностики.

Гломерулонефрит. Пієлонефрит. Хронічне захворювання нирок. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології — медсестринське обстеження, визначення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального клінічного аналізу сечі, за методами Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічна діагностика, визначення чутливості до антибіотиків); підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД тощо). Особливості спостереження та догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Особливості імунізації. Санаторно-курортне лікування. Диспансеризація.

Невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі, ниркової коліки відповідно до протоколів лікування.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виявлення наявних проблем пацієнтів із гломерулонефритом, пієлонефритом, гострою нирковою недостатністю, хронічними захворюваннями нирок. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація: підготовка пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, за методикою Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного дослідження; підготовка до інструментальних методів обстежень (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД тощо). Догляд за пацієнтами з патологією нирок (антропометрія, застосування сечоприймача, визначення водного балансу). Виконання лікарських призначень. Дієтотерапія. Профілактика. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта та взяття сечі: для загального аналізу, за методикою Нечипоренка, Зимницького, для бактеріологічного дослідження тощо;
- визначення добового діурезу;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- вимірювання артеріального тиску;
- підготовка пацієнтів до інструментальних методів обстеження;
- невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі, ниркової коліки;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Тема 12. Підсумкова практика студентів у відділеннях стаціонару

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Робота в поліклініці. Реєстратура. Медична документація. Участь у прийманні пацієнтів разом із дільничним педіатром та медичною сестрою; заповнення медичної документації; проведення антропометрії; планування та проведення профілактичних щеплень; відпрацювання основних прийомів масажу, пасивної гімнастики тощо; участь у проведенні патронажу дітей раннього віку.

Робота в дитячій дошкільній установі. Участь у щоденному ранковому прийманні та огляді дітей, оцінювання фізичного розвитку за даними антропометрії, нервово-психічного розвитку дітей різних вікових груп; складання меню-розкладки на день; участь у плануванні та проведенні профілактичних щеплень; проведення санітарно-освітньої роботи з батьками.

Робота в палаті новонароджених пологового будинку. Участь в огляді дітей: проведення щоденного ранкового туалету, антропометрії, заповнення документації; зігрівання недоношених дітей; годування дітей за допомогою ложечки, пляшечки, зонда. Оброблення кувеза.

Приймальне відділення стаціонару. Робота медичної сестри, спрямована на виконання посадових обов'язків. Реєстрування пацієнтів під час надходження на стаціонарне лікування, участь у загальному огляді, проведенні антропометрії, санітарному обробленні, транспортуванні пацієнтів тощо. Заповнення та ведення медсестринської документації.

Маніпуляційна. Підготовка маніпуляційного кабінету до роботи. Правила зберігання та обліку ліків. Виконання лікарських призначень. Здійснення всіх видів ін'єкцій. Спостереження за станом пацієнтів. Проведення заходів щодо запобігання ускладненням. Здійснення передстерилізаційного оброблення та дезінфекції інструментарію після використання. Дотримання та виконання вимог, чинних наказів МОЗ України під час роботи в маніпуляційному та процедурному кабінетах.

Робота в кабінеті функціональної діагностики. Підготовка пацієнта та участь у проведенні функціональних методів обстеження.

Відділення раннього дитинства. Обстеження та догляд за пацієнтами з порушеннями вітамінного обміну, алергійними діатезами, гострими розладами травлення та хронічними порушеннями живлення; реалізація плану медсестринських втручань, спостереження за пацієнтом і догляд; вирішення його дійсних та супутніх проблем; виконання лікарських призначень; проведення специфічної та неспецифічної профілактики рахіту; надання невідкладної долікарської допомоги під час нападу ларингоспазму, під час анафілактичного шоку.

Робота в пульмонологічному відділенні. Медсестринське обстеження пацієнтів із хворобами органів дихання: бронхітами, бронхіальною астмою, пневмонією тощо. Визначення функції зовнішнього дихання (спірометрія, спірографія, пневмотахометрія). Встановлення медсестринських діагнозів. Спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних і супутніх проблем (ядуха, кашель, підвищення температури тіла, затруднення носового дихання, зниження апетиту тощо). Виконання лікарських призначень: усіх видів ін'єкцій, фізіотерапевтичних процедур, ЛФК, масажу тощо. Підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, харкотиння, сечі тощо). Участь медсестри в інструментальних методах обстеження (рентгенографії, комп'ютерній томографії, ендоскопії тощо). Надання невідкладної долікарської допомоги під час гострих станів (стенозуючого ларинготрахеїту, ядухи, задишки). Оцінювання результатів медсестринських

втручань та їх корекція. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.

Участь у проведенні елементів масажу під час бронхітів, бронхіальної астми, пневмонії тощо.

Робота в гастроентерологічному відділенні. Проведення медсестринського обстеження, медсестринської діагностики та догляду за пацієнтами з порушенням функцій органів травного каналу; вирішення дійсних і супутніх проблем пацієнта зі стоматитом, гастритом, виразковою хворобою, дуоденітом, дисфункцією жовчовивідних шляхів, хронічним холецистохолангітом, гельмінтозами; проведення підготовки пацієнта до лабораторних та інструментальних обстежень; виконання лікарських призначень; робота в маніпуляційному кабінеті. Рекомендації щодо дотримання дієти; навчання пацієнтів та їх оточення само- та взаємодогляду.

Робота в нефрологічному відділенні. Здійснення обстеження та догляду за пацієнтами із захворюваннями сечової системи; вирішення дійсних та супутніх проблем при гломерулонефриті, пієлонефриті, гострій нирковій недостатності, хронічних захворюваннях нирок. Проведення підготовки пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, за методикою Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного дослідження тощо. Підготовка пацієнтів до інструментальних та неінструментальних методів обстеження (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД нирок тощо). Катетеризація сечового міхура м'яким катетером під наглядом медичної сестри. Надання долікарської допомоги в разі гострої затримки сечі та гострої ниркової недостатності відповідно до протоколів лікування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- заповнення карти розвитку дитини;
- проведення антропометрії;
- оволодіння методикою загартовування дітей;
- заповнення карти профілактичних щеплень (форма № 063, форма № 112);
- проведення контрольного зважування;
- складання схем годування дітей першого року життя;
- проведення ранкового туалету новонародженої дитини;
- туалет пупкової ранки;
- розраховування разової та добової кількості молока;
- годування за допомогою ложечки, чашечки, зонда;
- проведення гігієнічної та лікувальної ванни;
- зігрівання недоношених новонароджених;
- дезінфекція кувеза;
- установлення медсестринських діагнозів у разі хвороб новонароджених, дітей раннього віку, захворювань органів дихання, травного каналу, сечових органів;
- заповнення карти стаціонарного хворого;
- ведення листків лікарських призначень;
- підготовка до роботи процедурного кабінету; накривання стерильного

- столика;
- здійснення планування медсестринських втручань за схемою, їх реалізація, оцінювання та корекція;
 - догляд за шкірою та слизовими оболонками;
 - обстеження кістково-м'язової системи;
 - надання медсестринської допомоги під час ларингоспазму;
 - вимірювання температури тіла та її графічне зображення;
 - підрахунок частоти дихальних рухів, пульсу;
 - вимірювання артеріального тиску;
 - закапування крапель у ніс, очі, вуха;
 - накладання зігрівального компресу на вухо;
 - очищення дихальних шляхів;
 - проведення інгаляцій;
 - накладання гірчичників, гірчичних обгортань на грудну клітку;
 - розведення та введення антибіотиків;
 - виконання всіх видів ін'єкцій;
 - взяття слизу із зів та носа для бактеріологічного дослідження;
 - підготовка та взяття харкотиння для загального клінічного, бактеріологічного дослідження;
 - проведення масажу, гімнастики;
 - проведення спірометрії, спірографії, пневмотахометрії;
 - надання долікарської невідкладної допомоги в разі гіпертермії, стенозуючого ларинготрахеїту, бронхоспазму, ядухи тощо;
 - підготовка та взяття шлункового та дуоденального вмісту на дослідження;
 - промивання шлунка дітям різного віку;
 - складання дієти при різних захворюваннях;
 - надання долікарської невідкладної допомоги під час харчового отруєння;
 - оброблення слизової оболонки ротової порожнини при стоматиті;
 - взяття калу для виявлення яєць гельмінтів, на копрологічне, бактеріологічне дослідження;
 - взяття матеріалу з періанальних складок на яйця глистів;
 - проведення очисної та лікувальної клізми;
 - підготовка та взяття сечі для проведення загального аналізу, дослідження за методикою Нечипоренка, Зимницького, бактеріологічного дослідження;
 - оцінювання результатів лабораторних досліджень: норма, патологія;
 - невідкладна долікарська допомога в разі гострої затримки сечі, наркової коліки;
 - підготовка дітей до рентгенологічного та інструментального методів обстеження;
 - дотримання чинних наказів МОЗ України;
 - проведення санітарно-освітньої роботи з пацієнтами та їхніми батьками;
 - дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 13. Захворювання серцево-судинної системи

ЛЕКЦІЯ

Природжені вади серця та судин. Частота природжених вад серця у дітей. Неприятливі чинники, які впливають на ембріогенез. Класифікація. Медсестринський процес у разі природжених вад серця та судин.

Гостра ревматична лихоманка (ревматизм). Вегетосудинна дисфункція (ВСД). Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринське обстеження пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи: гострою ревматичною лихоманкою, ВСД. Медсестринська діагностика, участь медсестри у їх проведенні. Вирішення дійсних і супутніх проблем, потреб пацієнта. Виконання лікарських призначень. Профілактика. Диспансеризація. Роль медсестри у проведенні санітарно-освітньої роботи з батьками з метою профілактики захворювань серцево-судинної системи.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виявлення дійсних проблем пацієнта з захворюваннями серцево-судинної системи (природженими вадами серця, гострою ревматичною лихоманкою, ВСД тощо). Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження (рентгенографії, УЗД серця, ангіографії тощо). Реалізація медсестринського процесу. Здійснення медичною сестрою мотивованого догляду та опіки над пацієнтом з гіперкінетичними проявами та ураженням суглобів. Навчання пацієнта та його оточуючих само- та взаємодогляду. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти пульсу, його характеристика;
- проведення підрахунку частоти дихальних рухів;
- вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів;
- облік випитої, введеної та виділеної рідини;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- надання невідкладної допомоги під час зомління та колапсу відповідно до протоколів лікування;
- організація лікувально-охоронного режиму для хворих на гостру ревматичну лихоманку;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій і внутрішньовенних вливань;
- проведення оксигенотерапії;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Тема 14. Захворювання системи крові

ЛЕКЦІЇ

Залізодефіцитна анемія. Гострий мієлоїдний і лімфоїдний лейкоз. Визначення. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Диспансеризація. Роль медсестри в профілактиці анемій у дітей раннього віку.

Тромбоцитопенія та тромбоцитопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Прогноз. Диспансерне спостереження.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Здійснення медсестринського процесу при захворюваннях системи крові: анемії, лейкозів, геморагічних захворювань. Медсестринське обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження. Участь медичної сестри у лікуванні, догляді за пацієнтом та профілактиці. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в гематологічному відділенні.

Практичні навички:

- проведення медсестринського обстеження пацієнта;
- заповнення одноразових систем для внутрішньовенного, краплинного вливання;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- підготовка пацієнта до лабораторних досліджень та інструментальних обстежень;
- догляд за ротовою порожниною;
- допомога в разі носової, легеневої, шлунково-кишкової кровотечі;
- участь у проведенні інфузії крові та її препаратів;
- організація лікувально-охоронного режиму в стаціонарі;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в гематологічному відділенні.

Тема 15. Захворювання ендокринної системи

ЛЕКЦІЯ

Цукровий діабет. Визначення, етіологія, чинники ризику. Класифікація. Медсестринський процес при цукровому діабеті: визначення дійсних проблем пацієнта, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення додаткових методів обстеження (загального та біохімічного аналізів крові, визначення вмісту глюкози у крові та сечі, глюкозотолерантного тесту, УЗД підшлункової залози, обстеження очного дна тощо). Невідкладна допомога під час діабетичного кетоацидозу та гіпоглікемічної коми відповідно до протоколів лікування. Лікування медикаментозне та дієтотерапія. Диспансеризація. Профілактика. Навчання пацієнта та його оточення правилам інсуліно- та дієтотерапії.

Захворювання щитоподібної залози. Природжений та набутий гіпотеріоз. Розпізнавання гіпотеріозу в перші місяці життя дитини.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Медсестринський процес під час цукрового діабету, захворювань щитоподібної залози. Виявлення та вирішення дійсних проблем пацієнта та його потреб при інсулінозалежному та інсулінонезалежному цукровому діабеті. Особливості інсулінотерапії. Невідкладна допомога при коматозних станах (діабетичному кетоацидозі та гіпоглікемічній комі). Навчання пацієнта та його оточення правилам інсулінотерапії, раціонального харчування.

Медсестринська діагностика природженого та набутого гіпотиреозу. Значення інструментальних методів дослідження. Профілактика. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в ендокринологічному відділенні.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта до взяття крові та добової сечі на вміст глюкози;
- підготовка пацієнта до дослідження добового глюкозуричного профілю;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- побудова добової глікемічної кривої;
- техніка й правила введення інсуліну;
- навчання пацієнта та його оточуючих правилам раціонального харчування, фізичної активності;
- невідкладна допомога при діабетичному кетоацидозі та гіпоглікемічній комі відповідно до протоколів лікування;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в ендокринологічному відділенні.

Розділ 4. Інфекційні хвороби

Тема 16. Туберкульоз у дітей

ЛЕКЦІЯ

Туберкульоз. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес під час туберкульозу: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація плану медсестринських втручань під час обстеження, спостереження та догляд за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Специфічна і неспецифічна профілактика. Диспансерне спостереження та чинні накази МОЗ України щодо туберкульозу.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Дійсні проблеми пацієнтів із різними формами туберкульозу легень, медсестринське оцінювання стану. Методи лабораторної та інструментальної діагностики, туберкулінодіагностика, участь медичної сестри у їх проведенні, значення ранньої діагностики туберкульозу. Специфічна і неспецифічна профілактика. Особливості роботи медсестри у фтизіатричному відділенні (стаціонарі). Особиста гігієна та безпека медсестри. Профілактика туберкульозу. Санітарно-освітня робота серед батьків. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- техніка введення протитуберкульозної вакцини;
- техніка проведення проби Манту, оцінювання результатів;
- взяття харкотиння для дослідження: бактеріологічного та для визначення чутливості до антибіотиків;
- розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- підрахунок частоти дихальних рухів;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- надання невідкладної допомоги в разі кровохаркання, легеневої кровотечі відповідно до протоколів лікування;
- проведення санітарно-освітньої роботи;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо.

Тема 17. Дифтерія. Менінгококова інфекція

ЛЕКЦІЯ

Дифтерія. Менінгококова інфекція. Визначення, етіологія, класифікація.

Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень. Особливості догляду медичної сестри за пацієнтом. Принципи лікування. Правила виписування. Надання невідкладної допомоги при дифтерійному крупі, менінгококсемії, відповідно до протоколів лікування. Заходи в осередку інфекції. Активна імунізація. Чинні накази МОЗ України.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Дійсні проблеми пацієнтів з дифтерією та менінгоковою інфекцією, медсестринське оцінювання стану. Методи лабораторної діагностики. Підготовка хворих та взяття матеріалу для дослідження. Особиста гігієна та безпека медичної сестри. Значення ранньої діагностики дифтерії та менінгокової інфекції. Невідкладна долікарська допомога при дифтерійному крупі та менінгококсемії відповідно до протоколів лікування. Специфічна та неспецифічна профілактика. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Поточна дезінфекція.

Заходи і засоби особистої безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- техніка введення вакцин АКДП, АаКДП, АДП-М анатоксину;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- введення антитоксичної протидифтерійної сироватки;
- взяття мазків з носа та зів'яз для бактеріологічного дослідження на коринебактерію та менінгокок;

- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- допомога під час проведення спинномозкової діагностичної пункції;
- догляд за дитиною після спинномозкової пункції;
- невідкладна допомога при дифтерійному крупі та менінгококцемії;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 18. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція

ЛЕКЦІЯ

Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип, парагрип, аденовірусна інфекція. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Виконання лікарських призначень. Специфічні засоби лікування. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу під час гострих респіраторних вірусних інфекцій, грипу, парагрипу. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі, змивів з носової частини глотки тощо), особистої безпеки медичної сестри. Виконання лікарських призначень. Особливості обслуговування та догляду за дітьми в інфекційній лікарні. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- накладання гірчичників на грудну клітку;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- закапування крапель у ніс, очі;
- накладання зігрівального компресу на вухо;
- проведення змивів з носової частини глотки для вірусологічного дослідження;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- невідкладна допомога під час гіпертермії відповідно до протоколів лікування;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Тема 19. Кір. Краснуха.

ЛЕКЦІЯ

Кір. Краснуха. Визначення, етіологія, епідеміологія. Медсестринський процес при цій патології. Участь медичної сестри в діагностиці. Диференціальна діагностика. Заходи в осередку інфекції. Активна імунізація. Медсестринське обстеження, виявлення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Ускладнення, пов'язані з дією вірусу та зумовлені вторинною інфекцією. Реалізація плану медсестринських втручань під час обстеження, спостереження та догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Специфічна і неспецифічна профілактика. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу під час кору, краснухи. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, роботи з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Методика транспортування вакцин, використання сумки-холодильника та холодкових елементів. Специфічна і неспецифічна профілактика. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- введення вакцини проти кору, краснухи;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- взяття крові та сечі для проведення загального аналізу;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- закапування крапель у ніс, очі;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 20. Вітряна віспа. Скарлатина

ЛЕКЦІЯ

Вітряна віспа. Скарлатина. Визначення, етіологія, епідеміологія. Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань.

Ускладнення, пов'язані з дією вірусу та зумовлені вторинною інфекцією. Реалізація плану медсестринських втручань під час обстеження, спостереження та догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу під час вітряної віспи, скарлатини. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Поточна дезінфекція.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Практичні навички:

- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- взяття крові та сечі для проведення загального аналізу.
- взяття мазка з ротоглотки на β -гемолітичний стрептокок;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- годування тяжкохворих дітей;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 21. Паротитна інфекція. Кашлюк. Паракашлюк

ЛЕКЦІЯ

Паротитна інфекція. Кашлюк. Паракашлюк. Визначення, етіологія, епідеміологія. Особливості перебігу кашлюку в немовлят. Медсестринський процес під час паротитної інфекції, кашлюку, паракашлюку: медсестринське обстеження, визначення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові та сечі, взяття слизу для бактеріологічного дослідження). Спостереження, догляд та опіка за пацієнтом. Особливості перебігу кашлюку в немовлят. Принципи лікування в різні періоди захворювання та залежно від віку дитини. Заходи в осередку інфекції. Активна імунізація. Чинні накази МОЗ України.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виявлення дійсних проблем під час паротитної інфекції, кашлюку,

паракашлюку. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Підготовка пацієнта та участь медичної сестри в проведенні обстежень. Виконання лікарських призначень. Участь медичної сестри в проведенні фізіотерапевтичних процедур. Навчання пацієнта та оточення само- та взаємодогляду. Проведення профілактичних заходів. Поточна дезінфекція.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- введення вакцин АКДП, АаКДП, протипаротитної інфекції;
- накладання зігрівального компресу на привушні слинні залози;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- надання допомоги у разі зупинки дихання під час нападу кашлю при кашлюку;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 22. Кишкові інфекції

ЛЕКЦІЯ

Кишкові інфекції: дизентерія, сальмонельоз, колі-інфекція. Визначення, етіологія, епідеміологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження, медсестринські діагнози, планування медсестринських втручань (взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, особливості догляду за пацієнтом, дієтотерапія). Заходи в осередку інфекції. Профілактика. Роль медсестри в проведенні профілактики гострої кишкової інфекції.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при дизентерії, сальмонельозі, колі-інфекції. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування та реалізація плану медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення лабораторних досліджень (загальний клінічний аналіз крові, сечі, дослідження випорожнень, блювотних мас тощо).

Особиста професійна безпека медичної сестри. Проведення профілактичних заходів. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- реєстрація та характеристика випорожнень;
- підготовка та взяття калу для бактеріологічного, копрологічного дослідження;

- методика оральної регідратації;
- проведення водно-чайної дієти;
- заповнення листка гідробалансу;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливачь;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- проведення поточної дезінфекції;
- невідкладна допомога при токсикозі з екسمкозом;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 23. Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД

ЛЕКЦІЯ

Вірусний гепатит. Поліомієліт, ВІЛ-інфекція/СНІД. Визначення, етіологія, класифікація.

Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження (скарги, анамнестичні дані, дані об'єктивного обстеження), виявлення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання та корекція. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України. Активна імунізація.

Виконання заходів з профілактики внутрішньолікарняних заражень ВІЛ-інфекцією згідно з чинними наказами МОЗ України. Заходи неспецифічної профілактики. Скринінгові дослідження для виявлення інфікованих осіб. Тестування донорів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при вірусному гепатиті, поліомієліту, ВІЛ-інфекції/СНІДі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження та спостереження за пацієнтом, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Оволодіння навичками догляду за пацієнтом. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом. Профілактика.

Практичні навички:

- проведення профілактичних щеплень (проти поліомієліту, гепатиту);
- розведення та введення антибіотиків;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливачь;
- підготовка хворого та взяття сечі для проведення загального аналізу,

- дослідження на вміст жовчних пігментів;
- взяття калу для копролічного дослідження;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками
- проведення поточної дезінфекції;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Тема 24. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі

ЛЕКЦІЯ

Основні чинники, які сприяють виникненню судомного та гіпертермічного синдромів. Механізм розвитку. Основні клінічні прояви. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

Алергійний синдром (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок, сироваткова хвороба). Причини. Клінічні прояви. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі.

Токсичний синдром. Кишковий токсикоз. Нейротоксикоз. Причини, механізм виникнення. Клінічні прояви. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги.

Коматозний синдром. Визначення поняття синдрому. Причини виникнення. Клінічні прояви I, II, і III ступенів коми. Медсестринська діагностика. Надання допомоги на догоспітальному етапі.

Синдром стенозуючого ларинготрахеїту та астматичний стан. Причини, механізм розвитку, клінічні прояви. Медсестринський процес. Невідкладна допомога.

Синдром недостатності кровообігу. Судинна недостатність. Класифікація. Причини, механізм розвитку. Зомління, колапс. Надання невідкладної допомоги.

Синдром гострої ниркової недостатності. Причини, механізм розвитку. Клінічні прояви. Принципи надання невідкладної допомоги.

Геморагічний синдром у дітей. Причини, механізм розвитку. Симптоми. Невідкладна допомога. Роль медсестри в догляді за пацієнтами з геморагічним синдромом.

Гіпокальціємічний синдром. Причини, механізм розвитку. Симптоматика. Невідкладна допомога.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Оцінювання стану пацієнта при судомному, гіпертермічному, алергійному, токсичному, коматозному синдромі, дихальній недостатності, синдромі недостатності кровообігу, дихальній та нирковій недостатності, геморагічному, гіпокальціємічному синдромі. Показ пацієнтів, що перебувають у термінальному стані (або аналіз навчальних історій хвороби). Визначення провідного патологічного синдрому та ступеня його тяжкості. Участь у наданні невідкладної допомоги хворій дитині відповідно до протоколів лікування. Складання плану медсестринських втручань та його реалізація.

Допомога медичній сестрі в палаті інтенсивної терапії під час надання

невідкладної допомоги. Особливості госпіталізації дітей з невідкладними станами. Участь у догляді за дитиною. Спостереження за функцією життєво важливих органів.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- надання невідкладної допомоги під час судомного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час гіпертемічного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час алергійного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час кишкового токсикозу та ексикозу;
- надання невідкладної допомоги під час коматозних станів;
- надання невідкладної допомоги під час стенозуючого ларинготрахеїту;
- надання невідкладної допомоги при дифтерійному крупі;
- надання невідкладної допомоги під час бронхоспазму;
- надання невідкладної допомоги під час зомління, колапсу;
- надання невідкладної допомоги за наявності чужорідного тіла в дихальних шляхах;
- надання невідкладної допомоги в разі гострої ниркової недостатності;
- надання невідкладної допомоги під час кровотеч;
- надання невідкладної допомоги під час ларингоспазму;
- годування тяжкохворих дітей;
- роздавання медикаментів;
- виконання лікарських призначень;
- робота з реанімаційною апаратурою;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Проводити перший і ранковий туалет новонародженої дитини.
2. Проводити антропометрію.
3. Обробляти пупковий залишок і пупкову ранку.
4. Годувати недоношену дитини через зонд.
5. Сповивати дитину.
6. Розраховувати разову та добову потребу в їжі.
7. Обробляти шкіру та слизові оболонки.
8. Проводити контрольне зважування.
9. Проводити гігієнічну та лікувальну ванну.
10. Скласти схеми-меню дітям різного віку.
11. Здійснювати етапи медсестринського процесу в разі захворювань новонароджених.
12. Доглядати за пупковою ранкою під час омфаліту.
13. Доглядати за дитиною з гіпоксично-травматичним ураженням ЦНС.
14. Проводити штучну вентиляцію легень і закритий масаж серця.
15. Застосовувати міхур з льодом, грілку.
16. Доглядати за дитиною з гіпертермією.
17. Відсмоктувати слиз із верхніх дихальних шляхів.
18. Здійснювати етапи медсестринського процесу при гіпо- та гіпервітамінозах.
19. Проводити профілактику рахіту вітамінами групи D.
20. Спостерігати за пацієнтом і вирішувати його дійсні та супутні проблеми.
21. Закапувати краплі в очі, ніс, вуха.
22. Проводити інгаляції.
23. Накладати зігрівальний компрес і гірчичники.
24. Підраховувати частоту дихання і серцевих скорочень.
25. Вимірювати артеріальний тиск.
26. Вести харчовий щоденник для дітей з аномаліями конституції.
27. Планувати медсестринські втручання та здійснювати їх реалізацію при захворюваннях травного каналу.
28. Промивати шлунок.
29. Проводити очисну та лікувальну клізму.
30. Доглядати за дитиною під час блювання.
31. Здійснювати підготовку пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень: загального аналізу крові та сечі, дослідження сечі за методикою Нечипоренка, Зимницького, бактеріологічного; загального та бактеріологічного дослідження харкотиння; дослідження калу на наявність гельмінтів, зскрібок із періанальних складок, копрологічне та бактеріологічне дослідження калу.
32. Розводити і вводити антибіотики.
33. Володіти навичками виконання всіх видів ін'єкцій.
34. Проводити взяття крові з вени для біохімічних і серологічних досліджень.
35. Здійснювати етапи медсестринського процесу при захворюваннях органів дихання.
36. Доглядати за дитиною із стенозуючим ларинготрахеїтом.
37. Доглядати за дитиною із пневмонією.
38. Допомогати під час проведення плевральної пункції.
39. Здійснювати підготовку дитини до функціональних та інструментальних

методів обстеження (комп'ютерної томографії, рентгенологічних, ендоскопічних, УЗД тощо).

40. Спостерігати за пацієнтами та вирішувати дійсні та супутні проблеми при захворюваннях сечової, серцево-судинної, кровотворної та ендокринної систем.
41. Доглядати за дитиною з гострою нирковою недостатністю та хронічними захворюваннями нирок.
42. Допомогати під час проведення спинномозкової та стеральної пункції.
43. Доглядати за дитиною з цукровим діабетом.
44. Проводити введення інсуліну.
45. Визначати наявність глюкози в сечі.
46. Визначати добовий діурез.
47. Доглядати за шкірою з висипаннями при різних інфекційних захворюваннях.
48. Проводити пробу Манту.
49. Проводити профілактичні щеплення відповідно до наказу МОЗ України.
50. Проводити взяття мазків, змиви з носоглотки для вірусологічного та бактеріологічного дослідження.
51. Доглядати за реконвалесцентами.
52. Проводити диспансерне спостереження за дітьми з хронічною патологією.
53. Дотримуватися правил особистої гігієни.
54. Проводити санітарно-освітню роботу серед населення з питань профілактичної медицини, пропаганди здорового способу життя.
55. Забезпечити лікувально-охоронний і санітарно-протиепідемічний режим у структурних підрозділах дитячих установ та лікарень.
56. Заповнювати медичну документацію.
57. Дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Організація профілактичної та лікувальної допомоги дітям, обов'язки медичної сестри щодо їх виконання. Лікувально-профілактичні заклади.
2. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини.
3. Характеристика та ознаки, фізіологічні стани новонароджених.
4. Характеристика та ознаки недоношеної дитини. Функціональні особливості органів і систем недоношеної дитини. Вигодовування та зігрівання.
5. Періоди дитячого віку та їх характеристика. Фізичний розвиток дитини.
6. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи. Нервово-психічний розвиток дитини.
7. Характеристика природного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Протипоказання й утруднення під час грудного вигодовування. Види й строки введення підгодовування.
8. Характеристика змішаного вигодовування. Гіпогалактія та її профілактика.
9. Характеристика штучного вигодовування. Молочні суміші.
10. Харчування дітей старших одnorічного віку. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі.
11. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Захворювання шкіри новонародженої дитини. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес у разі везикулопустульозу, пухирчатки новонароджених.
12. Хвороби пупка. Етіологія. Медсестринський процес під час омфаліту.
13. Сепсис новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес при сепсисі.
14. Гемолітична хвороба новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
15. Асфіксія новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
16. Пологові травми. Гіпоксично-травматичне ураження центральної нервової системи. Етіологія. Медсестринський процес у разі пологових травм і гіпоксично-травматичного ураження центральної нервової системи.
17. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи.
18. Гіповітамінози. Рахіт. Етіологія. Медсестринський процес під час рахіту.
19. Гіпокальціємічний синдром. Етіологія. Медсестринський процес у разі гіпокальціємічного синдрому.
20. Гіпервітаміноз. Медсестринська діагностика.
21. Алергійні діатези. Екскудативно-катаральний, лімфатико-гіпопластичний і нервово-артритичний діатези. Етіологія. Медсестринський процес у разі діатезів.
22. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Етіологія. Медсестринський процес.
23. Гіпотрофія. Етіологія. Медсестринський процес. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
24. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
25. Гострий гастрит. Гастроентерит. Хронічний гастрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
26. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія. Медсестринський процес.

27. Хронічний холецистохолангіт, дисфункція жовчних шляхів, дуоденіт. Медсестринське обстеження та спостереження.
28. Гельмінтози. Етіологія. Медсестринський процес під час аскаридозу, ентеробіозу, трихоцефальозу тощо.
29. Пілоростеноз і пілороспазм. Медсестринський процес у разі пілоростенозу і пілороспазму.
30. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Назофарингіт. Стенозуючий ларинготрахеїт. Етіологія. Клінічні прояви. Невідкладна допомога під час стенозуючого ларинготрахеїту.
31. Тонзиліт. Отит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
32. Бронхіт. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
33. Пневмонія. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
34. Особливості перебігу пневмонії новонароджених і недоношених дітей. Невідкладна допомога в разі гіпертермії.
35. Бронхіальна астма. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське обстеження та спостереження; невідкладна допомога під час нападу бронхіальної астми.
36. Анатомо-фізіологічні особливості сечових органів. Пієлонефрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження.
37. Гломерулонефрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
38. Гостра ниркова недостатність та хронічне захворювання нирок. Етіологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі.
39. Анатомо-фізіологічні особливості органів кровообігу. Природжені вади серця, судин. Етіологія. Медсестринський процес при природжених вадах серця і судин.
40. Ревматична лихоманка. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження та реалізація плану медсестринських втручань. Профілактика.
41. Вегетосудинна дисфункція. Етіологія. Медсестринська діагностика.
42. Анатомо-фізіологічні особливості кровотворної системи. Анемія. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження в разі анемії.
43. Лейкоз. Етіологія. Класифікація. Виконання лікарських призначень, оцінювання результатів, корекція. Догляд.
44. Геморагічні захворювання. Етіологія. Медсестринський процес під час тромбоцитопенії та тромбоцитопатії, геморагічного васкуліту, гемофілії.
45. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз (залоз внутрішньої секреції). Цукровий діабет. Етіологія. Підготовка пацієнтів до лабораторних досліджень. Інсуліно- та дієтотерапія. Профілактика.
46. Гіпотиреоз. Етіологія. Медсестринський процес.
47. Грип. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес під час грипу.
48. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
49. Туберкульоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Виконання лікарських призначень. Вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта. Специфічна та неспецифічна профілактика. Диспансерне спостереження.
50. Дифтерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація.
51. Менінгококова інфекція. Етіологія. Класифікація. Медсестринська

- діагностика. Планування та реалізація медсестринських втручань.
52. Кір. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
 53. Краснуха. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
 54. Скарлатина. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринська діагностика та реалізація плану медсестринських втручань.
 55. Вітряна віспа. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження.
 56. Кашлюк. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
 57. Паротитна інфекція. Етіологія. Епідеміологія. Особливості спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних і супутніх проблем.
 58. Дизентерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес. Виконання лікарських призначень. Реалізація плану медсестринських втручань, оцінювання результатів. Корекція.
 59. Колі-ентерит. Етіологія. Медсестринський процес.
 60. Вірусний гепатит. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
 61. Профілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.
 62. Поліомієліт. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів.
 63. ВІЛ-інфекція/СНІД. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське спостереження і вирішення його дійсних проблем.
 64. Судомний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 65. Анафілактичний шок. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 66. Кишковий токсикоз. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 67. Гіперглікемічна кома. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 68. Гіпоглікемічна кома. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 69. Гостра дихальна недостатність. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 70. Зомління. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 71. Колапс. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 72. Носова кровотеча. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 73. Гіпокальціємічний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 74. Реанімація у випадку клінічної смерті.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Організація профілактичної та лікувальної допомоги дітям, обов'язки медсестри щодо їх виконання. Лікувально-профілактичні заклади.
2. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини.
3. Характеристика та ознаки доношеної новонародженої дитини. Фізіологічні стани новонароджених.
4. Характеристика та ознаки недоношеної дитини. Функціональні особливості органів і систем недоношеної дитини. Вигодовування та зігрівання.
5. Періоди дитячого віку та їх характеристика. Фізичний розвиток дитини.
6. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи. Нервово-психічний розвиток дитини.
7. Характеристика природного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Протипоказання й утруднення під час грудного вигодовування. Види й строки введення підгодовування.
8. Характеристика змішаного вигодовування. Гіпогалактія та її профілактика.
9. Характеристика штучного вигодовування. Молочні суміші.
10. Харчування дітей старших однорічного віку. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі.
11. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Захворювання шкіри новонародженої дитини. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес у разі везикулопустульозу, пухурчатки новонароджених.
12. Хвороби пупка. Етіологія. Медсестринський процес під час омфаліту.
13. Сепсис новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
14. Гемолітична хвороба новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
15. Асфіксія новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
16. Пологові травми. Гіпоксично-травматичне ураження центральної нервової системи. Етіологія. Медсестринський процес у разі пологових травм і гіпоксично-травматичного ураження центральної нервової системи.
17. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи.
18. Гіповітамінози. Рахіт. Етіологія. Медсестринський процес під час рахіту.
19. Гіпокальціємічний синдром. Етіологія. Медсестринський процес у разі гіпокальціємічного синдрому.
20. Гіпервітаміноз. Медсестринська діагностика.
21. Алергійні діатези. Екскудативно-катаральний, лімфатико-гіпопластичний і нервово-артритичний діатези. Етіологія. Медсестринський процес у разі діатезів.
22. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Етіологія. Медсестринський процес.
23. Гіпотрофія. Етіологія. Медсестринський процес при гіпотрофії.
24. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
25. Гострий гастрит. Гастроентерит. Хронічний гастрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
26. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія. Медсестринський процес.
27. Хронічний холецистохолангіт, дисфункція жовчних шляхів, дуоденіт.

Медсестринське обстеження та спостереження.

28. Гельмінтози. Етіологія. Медсестринський процес під час аскаридозу, ентеробіозу, трихоцефальозу тощо.
29. Пілоростеноз і пілороспазм. Медсестринський процес у разі пілоростенозу і пілороспазму.
30. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Назофарингіт. Стенозуючий ларинготрахеїт. Етіологія. Клінічні прояви. Невідкладна допомога під час стенозуючого ларинготрахеїту.
31. Тонзиліт. Отит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
32. Бронхіт. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
33. Пневмонія. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
34. Особливості перебігу пневмонії новонароджених і недоношених дітей. Невідкладна допомога у разі гіпертермії.
35. Бронхіальна астма. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське обстеження та спостереження; невідкладна допомога під час нападу бронхіальної астми.
36. Анатомо-фізіологічні особливості сечових органів. Пієлонефрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження.
37. Гломерулонефрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
38. Гостра ниркова недостатність та хронічне захворювання нирок. Етіологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі.
39. Анатомо-фізіологічні особливості органів кровообігу. Природжені вади серця, судин. Етіологія. Медсестринський процес при природжених вадах серця і судин.
40. Ревматична лихоманка. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження та реалізація плану медсестринських втручань. Профілактика.
41. Вегетосудинна дисфункція. Етіологія. Медсестринська діагностика.
42. Анатомо-фізіологічні особливості кровотворної системи. Анемія. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження в разі анемії.
43. Лейкоз. Етіологія. Класифікація. Виконання лікарських призначень, оцінювання результатів, корекція. Догляд.
44. Геморагічні захворювання. Етіологія. Медсестринський процес під час тромбоцитопенії- та тромбоцитопатії, геморагічного васкуліту, гемофілії.
45. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз (залоз внутрішньої секреції). Цукровий діабет. Етіологія. Підготовка пацієнтів до лабораторних досліджень. Інсуліно- та дієтотерапія. Профілактика.
46. Гіпотиреоз. Етіологія. Медсестринський процес.
47. Грип. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
48. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
49. Туберкульоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Виконання лікарських призначень. Вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта. Специфічна та неспецифічна профілактика. Диспансерне спостереження.
50. Дифтерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація.
51. Менінгококова інфекція. Етіологія. Класифікація. Медсестринська

- діагностика. Планування та реалізація медсестринських втручань.
52. Кір. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
 53. Краснуха. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
 54. Скарлатина. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринська діагностика та реалізація плану медсестринських втручань.
 55. Вітряна віспа. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження.
 56. Кашлюк. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
 57. Епідемічний паротит. Етіологія. Епідеміологія. Особливості спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних і супутніх проблем.
 58. Дизентерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес. Виконання лікарських призначень. Реалізація плану медсестринських втручань, оцінювання результатів. Корекція.
 59. Колі-ентерит. Етіологія. Медсестринський процес.
 60. Вірусний гепатит. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
 61. Профілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.
 62. Поліомієліт. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів.
 63. ВІЛ-інфекція/СНІД. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське спостереження і вирішення його дійсних проблем.
 64. Судомний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 65. Анафілактичний шок. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 66. Кишковий токсикоз. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 67. Гіперглікемічна кома. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 68. Гіпоглікемічна кома. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 69. Гостра дихальна недостатність. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 70. Зомління. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 71. Колапс. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 72. Носова кровотеча. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 73. Гіпокальціємічний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
 74. Реанімація у випадку клінічної смерті.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

- Актуальні питання педіатрії* / За ред. В.В. Бережного. — К., 2006.
- Гаврилюк О.Ф., Залюбівська Л.С.* Ріст і розвиток людини. Практикум. — К.: ВСВ “Медицина”, 2010.
- Дитячі хвороби: підручник* / За ред. В.М. Сидельникова. — К.: Здоров’я, 1999.
- Невідкладні стани в педіатрії: навч. посіб.* / За ред. Р.І. Поцюрка. — К.: ВСВ “Медицина”, 2010.
- Педіатрія* / За ред. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. — К.: Здоров’я, 2003.
- Педіатрія: навч. посіб.* / За ред. О.В. Тяжкої. — К.: Медицина, 2005.
- Педіатрія: навч. посіб.* / За ред. В.С. Тарасюка, І.Ю. Андрієвського. — К.: Медицина”, 2009.
- Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики: підручник* / За ред. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. — К.: Медицина, 2011. — 552 с.
- Практикум з педіатрії в модулях: навч. посіб.* / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. — К.: Медицина, 2011. — 160 с.

Додаткова

- Интенсивная терапия в педиатрии. Практическое руководство* / Под ред. В.А. Михельсона. — М., 2003.
- Інфекційні хвороби у дітей* / А.М. Михайлова. — К.: Здоров’я, 1998.
- Майданник В.Г.* Педиатрия: учебник. — К., 1999.
- Медицина дитинства* / За ред. П.С. Мощича. — К.: Здоров’я, 1994.
- Медсестринство в педіатрії* / За ред. В.С. Тарасюка. — К.: Здоров’я, 2001.
- Петрушина А.Д.* Неотложные состояния у детей. — М., 2001.
- Практикум з педіатрії* / О.Н. Бура, В.С. Тихомирова, М.П. Шаніна, О.І. Юркін. — К.: Здоров’я, 1995.